

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Назва кафедри	Фінансів, банківської справи та страхування
Мова викладання	Українська
Керівник/автор курсу	Момотюк Людмила Євгеніївна , доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/momotyuk-lyudmyla-yevgeniyivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: momotyuk@nasoa.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг	Кредитів ECTS	Годин					За видами занять:		
			Лекцій	Практ. занять	Лабор. занять	Індив.-консульт.	Сам. підготовка	Вид підсумкового контролю	
	Денна форма навчання								
	4	120	20	22			78	Залік	
	Заочна форма								
	4	120	2	4			114	Залік	

Опис дисципліни	Навчальна дисципліна: «Податковий менеджмент» є вибірковою компонентою навчального плану. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти сформулювати індивідуальну освітню траєкторію. Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з розробки та реалізації управлінських рішень у сфері оподаткування, формування професійних навичок роботи у контролюючих органах, а також податкового регулювання і планування. Завдання навчальної дисципліни: вивчення теоретичних та організаційних засад податкового законодавства і менеджменту; формування навичок податкового планування; набуття навичок контрольної роботи податкових органів, умінь роз'яснювати положення податкового законодавства, розв'язувати дискусійні питання, подавати пропозиції щодо його вдосконалення; дослідження сучасних тенденцій розвитку податкових систем. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

	- теоретичні основи та організаційні засади податкового менеджменту, його роль у фінансовій системі держави та підприємства; - функції, структуру та завдання державної податкової служби України та її місце в системі адміністрування податків; - процедури та принципи адміністрування податків, зборів і платежів, включаючи реєстрацію платників, подання звітності, контроль та відповідальність; - сутність податкового аналізу, його види, методи та місце в системі податкового менеджменту; - принципи та методи планування податкових платежів, оптимізація податкового навантаження та податкове прогнозування; - систему здійснення податкового контролю, його форми, методи та правові основи; - загальну характеристику податкового регулювання, його інструменти та вплив на економічну діяльність; - світовий досвід управління процесом оподаткування, включаючи моделі податкових систем різних країн та ефективні практики.
Програмні результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен вміти: - аналізувати та оцінювати ефективність податкового менеджменту на різних рівнях; - застосовувати норми податкового законодавства України для вирішення практичних завдань з адміністрування податків; - проводити податковий аналіз для виявлення резервів оптимізації податкових платежів; - здійснювати планування податкових платежів з урахуванням діючого законодавства та податкової політики підприємства; - розбиратися в системі податкового контролю, правах та обов'язках платників податків та контролюючих органів; - оцінювати ефективність інструментів податкового регулювання та їх вплив на економічні процеси; - порівнювати та адаптувати світовий досвід управління оподаткуванням до умов України; - розробляти рекомендації щодо вдосконалення системи податкового менеджменту на рівні суб'єкта господарювання.
Тематика навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту Тема 1. Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту Тема 2. Державна податкова служба України Тема 3. Адміністрування податків, зборів і платежів Змістовий модуль 2. Характеристика та особливості застосування складових податкового менеджменту Тема 4. Податковий аналіз та його місце в системі функціонування податкового менеджменту Тема 5. Планування податкових платежів як складова податкового менеджменту Тема 6. Система здійснення податкового контролю Тема 7. Загальна характеристика податкового регулювання Тема 8. Світовий досвід управління процесом оподаткування
Методи навчання	Для досягнення навчальних цілей, розвитку особистісних якостей і

	професійної підготовки здобувачів освіти передбачається застосування різноманітних методів навчання, зокрема: - словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); - наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація); - практичні (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації); - репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові); - стимулювання та мотивації навчання (пізнавальні та навчальні дискусії, імітації); - контролю і самоконтролю (усні та письмові перевірки, тестування тощо).
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання.
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, протокол від 24 квітня 2020 р. № 8. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженого

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Податковий менеджмент» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
<i>Денна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	Максимум – 5 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль №1	Максимум – 15 балів
	Модульний контроль №2	Максимум – 15 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів
<i>Заочна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	-
	Модульний контроль №1	Максимум – 35 балів
	Модульний контроль №2	Максимум – 35 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний та модульний контроль										Залік	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	МКР	T4	T5	T6	T7	T8	МКР	30	100
5	5	5	15	5	5	5	5	5	15		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Критерії оцінювання поточного контролю

Поточний контроль проводиться викладачем на практичних заняттях протягом семестру шляхом перевірки завдань за кожною темою курсу (всього 40 балів за семестр).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- тези, статті, реферати, есе по питаннях самостійного вивчення;
- завдання розрахункового характеру;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів та виступи на наукових заходах;
- інші види творчих та групових завдань.

Практичні заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на практичному занятті. Робота на практичному занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 5 балів. Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення практичних занять у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1-3	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання модульного контролю

Формою модульного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюються від 0 до 15/35 балів.

Розподіл балів в межах модульних контрольних робіт

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання (денна/заочна форма)
Тестові завдання закритої форми	15 (35×0,43) / 35 (35×1)
Всього	15 / 35

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є диференційований залік, який проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюється від 0 до 30 балів.

Розподіл балів в межах підсумкового контролю

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Тестові завдання закритої форми	30 (50×0,6)
Всього	30

Критерії оцінювання тестових завдань закритої форми

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач дав правильні відповіді на 90-100% тестових запитань	27-30

Здобувач дав правильні відповіді на 82-89% тестових запитань	23-26
Здобувач дав правильні відповіді на 74-81% тестових запитань	20-22
Здобувач дав правильні відповіді на 64-73% тестових запитань	17-19
Здобувач дав правильні відповіді на 60-63% тестових запитань	15-16
Здобувач дав правильні відповіді менше ніж на 60% тестових запитань	0-14

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
Зараховано	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та

			взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Сутність та зміст податкового менеджменту.
2. Цілі та завдання податкового менеджменту на макро- та мікрорівні.
3. Характеристика принципів організації податкового менеджменту.
4. Місце податкового менеджменту у системі управління фінансами підприємства/держави.
5. Організаційна структура Державної податкової служби України.
6. Основні функції та завдання Державної податкової служби України.
7. Взаємодія Державної податкової служби України з платниками податків.
8. Сутність податкового адміністрування та його основні етапи.
9. Процедури реєстрації платників податків та їх облік.
10. Порядок подання податкової звітності та її види.
11. Механізми контролю за сплатою податків, зборів і платежів.
12. Права та обов'язки контролюючих органів у процесі адміністрування.
13. Відповідальність за порушення податкового законодавства при адмініструванні.
14. Роль інформаційних технологій у податковому адмініструванні.
15. Кадрове забезпечення податкового менеджменту.
16. Сутність податкового аналізу та його місце в системі податкового менеджменту.
17. Цілі та завдання податкового аналізу.
18. Види та методи проведення податкового аналізу.
19. Інформаційне забезпечення податкового аналізу.
20. Показники, що використовуються для оцінки податкового навантаження.
21. Сутність планування податкових платежів як складової податкового менеджменту.
22. Цілі та принципи податкового планування.
23. Методи та інструменти податкового планування на підприємстві.
24. Особливості податкового прогнозування.
25. Роль оптимізації податкового навантаження у підвищенні ефективності бізнесу.
26. Сутність системи здійснення податкового контролю.
27. Форми податкового контролю (камеральні перевірки, документальні перевірки тощо).
28. Методи проведення податкових перевірок.
29. Права та обов'язки платників податків під час перевірок.
30. Механізми оскарження рішень податкових органів.
31. Сутність податкового регулювання та його значення для економіки.
32. Інструменти податкового регулювання (ставки, пільги, стимули).
33. Вплив податкового регулювання на інвестиційну активність.

34. Роль податкового регулювання у стимулюванні інновацій.
35. Особливості податкового регулювання малого та середнього бізнесу.
36. Основні моделі податкових систем світу.
37. Особливості застосування світового досвіду управління оподаткуванням в Україні.
38. Переваги та недоліки різних підходів до податкового менеджменту у світовій практиці.
39. Тенденції розвитку податкового менеджменту у світі.
40. Основні проблеми та перспективи розвитку податкового менеджменту в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755–VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
3. Жаворонок А. В. Податковий менеджмент : конспект лекцій. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2022. 110 с.
4. Податковий менеджмент : навч. Посіб. / Г. Ю. Ісаншина, О. В. Акімова. Краматорськ : ДДМА, 2021. 247 с.
5. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 209 с.
6. Положення про Державну податкову службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 6 берез. 2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n15>

Допоміжна:

1. Момотюк Л.Є., Юрченко О.А., Кубицький Ю.С. Аналіз системи оподаткування нерухомості, майна та інших видів власності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. №15. С. 20-26. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4290/4325>
2. Момотюк Л. Є., Пономарьова Н. А., Логвінов П. В. Податкові пільги та заохочення для підприємств, що працюють в зоні військового конфлікту. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2024. №5. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-5-9939>
3. Момотюк Л. Є., Білошкурський М. В., Вітер С. А. Вплив воєнного стану на оподаткування експорту та імпорту товарів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2024. №6. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-6-10031>
4. Вінницька О., Момотюк Л. Теоретичні засади податкового адміністрування: основи фіскального управління. *Економічні горизонти*. 2024. №1(27). С. 142-149. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/299231/310324>
5. Горин В.П., Була П.В., Чорноус В.С. Податкова політика України в умовах воєнного часу: реалії, безпекові виклики та перспективи подолання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 18. С. 23-31.
6. Вінницька О. Податкова політика під час війни: вплив на ставки та обсяги оподаткування. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. Т.2. №3 (3). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/11575>
7. Momotiu L. The role of the country's tax system in attracting business. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти*: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. у 2-х ч. (м. Київ, 15 жовтня 2024 р.). Київ, Інтерсервіс, 2024. Ч. 1. С. 371-373. URL: <http://194.44.12.91:8080/xmlui/handle/123456789/837>
8. Момотюк Л.Є. Ефективність податкової політики України та її вплив на

економічну та соціальну стабільність. Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 29-30 грудня 2024 р.). Львів : Львівський науковий форум, 2024. С. 31-32.

9. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Реалізація податкового потенціалу страхових компаній в Україні. *Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України*: монографія / С.В. Онишко, Ю.М. Коваленко, І.І. Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 195-201

10. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липн. 2010р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

11. Коваленко Ю.М., Богріновцева Л.М., Вергелюк Ю.Ю. Концепти нарощування і реалізації податкового потенціалу фінансових корпорацій. *Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України*: монографія / С.В. Онишко, Ю.М. Коваленко, І.І. Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 248-258

12. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук та ін.; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО «Всеукр. асоц. ветеранів ДПС України» Закарпат. обл. Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. 169 с.

13. Allevato, G. Non-Fiscal Tax Policies and State Sovereignty, 2024. URL: <https://www.e-elgar.com/shop/gbp/non-fiscal-tax-policies-and-state-sovereignty-9781035321551.html?srsId=AfmBOoq3WphClfcb6tIAx2fk7sIUPDSzmjd5XBqA-N39jyCWKfJp0nvM>

14. Sireklove, J. What Is Tax Management? Parametric, 2024. URL: <https://www.parametricportfolio.com/blog/what-is-tax-management>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
8. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: www.ac-rada.gov.ua
9. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: <http://www.ibser.org.ua/>
10. Офіційний сайт Державної митної служби. URL: <https://customs.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Протокол № 14 від 10 червня 2025р.